

ZAPISNIK

sa tematskog sastanka sektora drvoprerade i proizvodnje namještaja u okviru Privrednog savjeta

Mjesto i datum održavanja sastanka: Prijedor, 15.06.2023. godine

Vrijeme održavanja sastanka: 11 časova

Prisutni:

1. Pero Gavranović (Gavranović d.o.o)
2. Roberto Simionato (Truago d.o.o)
3. Aleksandar Vujičić (ZR Stolarija Vujičić)
4. Radovan Šalabalija (Javor d.o.o)
5. Dragoslav Šiljak (Masterwood d.o.o)
6. Božidar Cumbo (Karpenteri Vitorog d.o.o)
7. Medina Rahman (Cimss d.o.o)
8. Marija Stjepanović (Lignum Stjepanović d.o.o)
9. Rade Rosić (Grad Prijedor, Odjeljenje za privredu i preduzetništvo)
10. Saša Karalić (Razvojna agencija grada Prijedora „PREDA“)
11. Goran Rodić (Razvojna agencija grada Prijedora „PREDA“)

Na inicijativu kompanija iz sektora drvoprerade i proizvodnje namještaja, članica klastera, dana 15.06.2023. godine, u prostorijama Razvojne agencije grada Prijedora „PREDA“, održan je tematski sastanak Privrednog savjeta posvećen aktuelnoj situaciji po pitanju tržišnih trendova, koji su aktuelni u posljednjih nekoliko mjeseci, sa posebnim naglaskom na evropska tržišta, a koji ugrožavaju poslovne planove regionalne drvne industrije i industrije namještaja.

Tokom sastanka predstavnici drvoprerade i proizvodnje namještaja su napomenuli da još od marta 2023. godine, situaciju na tržištu karakteriše povećan broj slučajeva otkazivanja narudžbi kupaca sa područja EU, a posebno Njemačke, čime se ugrožava planirani plasman, a prisutna je i velika neizvjesnost za naredni period. Istaknuto je nekoliko razloga za ovakvu situaciju:

1. Pad potražnje za namještajem u periodu nakon okončanja pandemije korona virusa.
2. Pojava energetske krize prourokovane globalnim geo-političkim poremećajima.
3. Pojava povećane stope inflacije.
4. Proglašenje tehničke recesije u zemljama EU, i
5. Preusmjeravanje EU ekonomije na koncept „ratne ekonomije“.

Istovremeno je napomenuto, da će lokalne kompanije, ukoliko se ovakva situacija nastavi, imati izuzetno velike pritiske u poslovanju, s obzirom da su tekuće obaveze prema dobavljačima, a posebno prema radnicima, projektovane podrazumijevajući veće nivoe prihoda u odnosu na one koji se trenutno ostvaruju. Smanjenje narudžbi u okviru standardnih lanaca je na zabrinjavajuće visokom nivou, koje se kreće i do 40 %. Istaknuto je da u ovom momentu, najveći pritisak osjećaju poslovni subjekti koji pripadaju kategoriji srednjih preduzeća (preko 50 zaposlenih), a koji imaju izvozno orjentisanu serijsku proizvodnju. Lokalna preduzeća su već povukla određene poteze, kao odgovor na negativna kretanja, kao što su: korekcije cijena, istraživanje i intenziviranje komunikacije na aktuelnim i alternativnim tržištima, te vanredno upućivanje zaposlenih na kolektivne godišnje odmire. Očekuje se da će preduzete mjere dati određene rezultate, ali na veoma kratak rok, te da je prilično izvjesno da će lokalni poslovni subjekti u periodu narednih 2-3 mjeseca imati situaciju značajnih tehnoloških viškova radnika. Poslodavci su zainteresovani za iznalaženje rješenja koje će spriječiti značajnije otpuštanje radnika, odnosno njihovog

zadržavanja u radnom odnosu. U protivnom, poslovanje, kao i opstanak lokalnih kompanija će biti doveden u pitanje.

Određeni pritisak je evidentan i kod ostalih poslovnih subjekata, u manjoj ili većoj mjeri, u zavisnosti od konkretnog proizvodnog asortimana i uključenosti u specifične tržišne lance. Kroz pojedinačnu komunikaciju sa poslovnim subjektima u zemlji i regiji, aktivnim kako u drvoprerađi, tako i u drugim izvozno-orijentisanim granama (metaloprerađi, transport), može se zaključiti da je problem globalne prirode. U ovom momentu je veoma teško procijeniti koliko će aktuelna kriza potrajati, ali se njena kulminacija očekuje tek u periodu od jeseni tekuće godine.

Apostrofiran je i problem učestalih inspekcijskih kontrola, tokom kojih je evidentna namjera novčanog kažnjavanja poslovnih subjekata, a potpuno zanemareno korektivno djelovanje i prevencija eventualnih nepravilnosti u radu. U uslovima nestabilnog tržišta, u kojem se sektor evidentno nalazi, ovakav pristup ugrožava isplativost ukupnog poslovanja i daljeg razvoja sektora.

Zaključci sastanka na osnovu zajedničkih i pojedinačnih prijedloga učesnika su:

- Potrebno je aktivirati Klaster "Drvo-PD", ne samo u kontekstu trenutne krizne situacije, nego i u opštem kontekstu podrške razvoju regionalne drvne industrije i industrije namještaja, u kojem je klaster prepoznat kao subjekat oko kojeg su koncentrisani zajednički interesi članica i koji podstiče međusobnu saradnju između pojedinačnih kompanija.
- Uspostaviti partnerski odnos sa lokalnom upravom, kako na strateškim, tako i operativnim pitanjima vezanim za svakodnevno poslovanje u sektoru drvoprerađi.
- Tokom krizne situacije uspostaviti konstantnu (sedmičnu) komunikaciju između poslovnih subjekata i lokalne vlasti, uključujući i Razvojnu agenciju "PREDA".
- Usmjeravanje na lokalno tržište, kao i na alternativna tržišta (tržišta na koja lokalna preduzeća nisu stavljala primarni fokus, uključujući Srbiju, Crnu Goru, S. Makedoniju, Grčku, Bugarsku, Tursku, kao i zemlje bivšeg SSSR – Kazahstan, Jermenije, Azerbejdžan).
- Obezbjediti adekvatne analize novih tržišta (tržišta istoga) i mogućnosti povezivanja sa njima.
- Potrebno je prikupiti dodatne informacije za procjenu razmjera trenutne situacije na području Republike Srpske, kako bi se informisala nadležna ministarstava u Vladi RS, kao i druga tijela, u cilju iznalaženja adekvatnih rješenja za podršku preduzećima iz sektora drvoprerađi i proizvodnje namještaja u slučaju pojave tehnoloških viškova radnika.
- Upoznati sve članove Privrednog savjeta Grada Prijedora i nadležna odjeljenja sa gore navedenim prijedlozima, te informisati članove Privrednog savjeta o pokrenutim aktivnostima.

Zaključcima sastanka dodaje se i zapažanje predsjednika UO Klastera "Drvo-PD", g. Draška Lajića, koji je pozvao članove na zajedničko i pravovremeno djelovanje uz maksimalno korištenje Udruženja, kao instrumenta za djelovanje prema donosiocima odluka.

Zapisnik sačionio: Saša Karalić

